

حقوق جزای عمومی

جلد سوم

دکتر محمدعلی اردبیلی
استاد دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

www.ketab.ir

سرشناسه : اردبیلی، محمدعلی، ۱۳۲۶ -
 عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام
 عنوان و نام‌پدیدآور : حقوق جزای عمومی ج ۳ / محمدعلی اردبیلی
 مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۷
 مشخصات ظاهری : ج ۳. ص ۲۸۸.
 فروست : علوم اجتماعی؛ ج ۱: ۱۱۹۷، ج ۲: ۱۱۹۸، ج ۳: ۱۱۹۹،
 کلیات ۱۲۰۰؛
 شابک : ج ۱، ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۹۹۶-۴، ج ۲، ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۹۹۷-۱،
 ج ۳، ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۹۹۸-۳، کلیات ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۹۹۹-۵
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
 یادداشت : واژه‌نامه — موضوع‌نامه
 یادداشت : کتاب‌نامه
 موضوع : حقوق جزای ایران
 موضوع : جرم‌شناسی
 رده‌بندی حساسه : ح ۴ الف / ۳۸۰۰ / KMH
 رده‌بندی دبیری : ۳۴۵/۵۵
 شماره کتابشناختی ملی : ۵۳۷۱۶۰۸

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، ایل، الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
 از ناشر ممنوع قانون بود. پیگرد قانونی دارد.
 لطفاً در صورت مشاهده، موارد به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

۱۱۹۹

نشر میزان

حقوق جزای عمومی (جلد سوم)

دکتر محمدعلی اردبیلی

چاپ شانزدهم: پاییز ۱۳۹۷

ویراست سوم

صفحه‌آراء: محبوبه نادی

قیمت: ۱۹۰۰۰ تومان

شماره: ۵۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۹۹۸-۸

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاوسی‌فر، کوچه نکبسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱
 فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

واحد پخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۴، تلفن ۸۸۳۳۹۵۲۹-۳۱

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

فهرست مطالب

بخش دوم: واکنش اجتماعی علیه جرم

کیفرها و اقدامات تأمینی

فصل نخست: صورت‌های واکنش اجتماعی

۲۱	درآمد.....
۲۱	گفتار نخست: گوناگونی صورت‌های واکنش اجتماعی.....
۲۱	واکنش سرکوبنده و واکنش حمایتی پیشگیرنده.....
۲۲	الف) نظریهٔ یکانگی.....
۲۳	ب) نظریهٔ دوگانگی.....
۳۰	گفتار دوم: واکنش اجتماعی سرکوبنده محض: مفهوم مجازات.....
۳۰	الف) هدف‌های مجازات.....
۳۰	۱. ترساندن (ارعاب).....
۳۱	۲. سزادادن (مکافات).....
۳۲	۳. بازپروراندن (اصلاح).....
۳۳	ب) ویژگی‌های بنیادی مجازات‌ها.....
۳۳	۱. رنج‌آوری.....
۳۴	۲. رسواکنندگی.....
۳۶	۳. معین بودن.....
۳۷	۴. قطعی بودن.....
۳۸	گفتار سوم: واکنش حمایتی پیشگیرنده: مفهوم اقدام تأمینی.....
۳۸	الف) هدف اقدام تأمینی.....

- ۳۹..... ۱. پیشگیری با درمان و بازپروری یزهکار
- ۴۰..... ۲. پیشگیری با بی‌اثرسازی و مراقبت
- ۴۰..... (ب) ویژگی‌های بنیادی اقدام تأمینی
- ۴۱..... ۱. فقدان صبغه اخلاقی
- ۴۲..... ۲. نامعین بودن مدت
- ۴۴..... ۳. تجدیدنظرپذیری
- ۴۷..... گفتار چهارم: ضمانت‌های اساسی مشترک میان صورت‌های گوناگون واکنش اجتماعی
- ۴۷..... الف. عایت اصل قانونی بودن
- ۴۹..... (ب) رعایت حق کرامت انسانی
- ۵۱..... (پ) ضرورت استفاده از قضاوی

فصل ۳۰. م. فهرست ۹ طبقه‌بندی نمودهای واکنش اجتماعی

- ۵۶..... گفتار نخست: مجازات‌ها
- ۵۷..... الف) طبقه‌بندی مجازات‌ها در ضمن مجازات اسلامی
- ۵۷..... ۱. حد
- ۵۸..... ۲. قصاص
- ۵۹..... ۳. دیه
- ۶۱..... ۴. تعزیر
- ۶۲..... (ب) طبقه‌بندی مجازات‌ها بر حسب نسبت آن‌ها با یکدیگر
- ۶۲..... ۱. مجازات‌های اصلی
- ۶۴..... ۲. مجازات‌های تکمیلی
- ۶۸..... ۳. مجازات‌های تبیی
- ۷۲..... (پ) طبقه‌بندی مجازات‌ها بر حسب موضوع آن
- ۷۲..... ۱. مجازات‌های بدنی
- ۷۳..... مجازات سالب حیات
- ۷۷..... مجازات قطع عضو

فهرست مطالب □ ۷

- ۷۸..... مجازات تازیانه.
- ۷۹..... ۲. مجازات‌های سالب و محدودکننده آزادی.....
- ۸۰..... مجازات سالب آزادی.....
- ۸۳..... نیمه آزادی.....
- ۸۵..... مجازات‌های محدودکننده آزادی.....
- ۸۹..... ۳. مجازات‌های مالی.....
- ۹۰..... جزای نقدی.....
- ۹۰..... ○ مر یا و عیوب جزای نقدی.....
- ۹۲..... ○ میزان جزای نقدی.....
- ۹۶..... ○ شاره و صا جزای نقدی.....
- ۹۷..... مصادره.....
- ۹۸..... ○ مصادره - ام.....
- ۹۸..... ○ مصادره خاص.....
- ۱۰۰..... ۴. مجازات‌های منع از اشتغال، سفر، حرة یا کار معین.....
- ۱۰۳..... ۵. مجازات‌های سالب حق.....
- ۱۰۴..... ۶. مجازات‌های سالب حیثیت.....
- ۱۰۶..... گفتار دوم: اقدامات تأمینی.....
- ۱۰۷..... الف) اقدامات تأمینی شخصی و اقدامات تأمینی عینی.....
- ۱۰۸..... ۱. اقدامات تأمینی شخصی.....
- ۱۰۸..... نارسیدگان روانی.....
- ۱۰۸..... بزهکاران خردسال و نوجوان.....
- ۱۰۸..... بزهکاران گوناگون دیگر.....
- ۱۰۹..... ۲. اقدامات تأمینی عینی.....
- ۱۰۹..... ب) طبقه‌بندی اقدامات تأمینی بر حسب طبع شیوه‌های به کار رفته.....
- ۱۰۹..... ۱. اقدامات حمایتی.....
- ۱۰۹..... ۲. اقدامات تربیتی.....

- ۱۱۰..... ۳. اقدامات درمانی
- ۱۱۱..... ۴. اقدامات مراقبتی
- ۱۱۱..... ۵. اقدامات بازدارنده
- ۱۱۲..... (پ) طبقه‌بندی اقدامات تأمینی بر حسب موضوع آن
- ۱۱۲..... ۱. اقدامات تأمینی بدنی
- ۱۱۳..... ۲. اقدامات تأمینی سالب و محدودکننده آزادی
- ۱۱۳..... اقدامات تأمینی سالب آزادی
- ۱۱۳..... ○ نگاهداری مجرمان مجنون در مراکز روان‌درمانی
- ۱۱۴..... ○ نگاهداری معتادان به مواد مخدر
- ۱۱۴..... ○ نگاهداری اطفال و نوجوانان در کانون اصلاح و تربیت اطفال
- ۱۱۵..... اقدامات تأمینی محدودکننده آزادی
- ۱۱۵..... ○ منع رانندگی و اجبار به اقامت در محل معین
- ۱۱۶..... ○ منع از سرو - سبأ ایران از کشور
- ۱۱۷..... ○ اخراج بیگانگان از کشور
- ۱۱۸..... ۳. اقدامات تأمینی مالی
- ۱۱۸..... ○ ضبط اشیاء
- ۱۱۹..... ○ بستن و ضبط مؤسسه
- ۱۲۰..... ۴. اقدامات تأمینی منع از اشتغال به شغل، حرفه یا کار معین
- ۱۲۱..... ۵. اقدامات تأمینی سالب حق
- ۱۲۲..... ۶. انتشار حکم
- ۱۲۳..... (ت) اقدامات تأمینی قضایی و اقدامات تأمینی اداری
- ۱۲۳..... ۱. درمان اجباری بیماری‌های آمیزشی
- ۱۲۴..... ۲. منع خروج از کشور
- ۱۲۵..... ۳. انفصال از خدمات دولتی
- ۱۲۵..... ۴. توقف و منع فعالیت
- ۱۲۶..... ۵. تعطیل مؤسسه

۱۲۷..... ۶. انتشار حکم

فصل سوم: تعیین میزان مجازات

۱۳۱..... گفتار نخست: قواعد ناظر به جرم واحد

۱۳۲..... الف) سبب‌های معافیت از مجازات

۱۳۲..... ۱. عذرهای معاف‌کننده

۱۳۲..... عذر همکاری

۱۳۳..... عذر ندامت

۱۳۳..... عذر اطاعت از مافوق

۱۳۴..... عذر توبه

۱۳۴..... عذر تحریک

۱۳۵..... اثر عذرهای معاف‌کننده

۱۳۵..... ۲. معافیت قضایی

۱۳۶..... ۳. مصونیت‌ها

۱۳۷..... مصونیت پارلمانی

۱۳۸..... مصونیت سیاسی

۱۳۹..... مصونیت قضایی

۱۴۰..... ۴. صغر جزایی

۱۴۰..... ب) سبب‌های تخفیف مجازات

۱۴۱..... ۱. عذرهای تخفیف‌دهنده

۱۴۱..... عذر همکاری

۱۴۲..... عذر ترک جرم

۱۴۲..... عذر خانوادگی

۱۴۲..... عذر اعانت

۱۴۲..... ۲. کیفیات مخفف

۱۴۳..... قلمرو قانونی کیفیات مخفف

- کیفیات مخفف مؤثر در میزان مجازات ۱۴۶
- گذشت شاکی یا مدعی خصوصی ۱۴۷
- همکاری مؤثر متهم ۱۴۷
- حالت برانگیختگی و انگیزه شرافتمندانه متهم ۱۴۷
- اعلام و اقرار متهم ۱۴۸
- ندامت، حسن سابقه و یا وضع خاص متهم ۱۴۸
- کوشش متهم پس از جرم ۱۴۸
- خفیف بودن زیان وارد شده به بزه‌دیده یا نتایج زیانبار جرم ۱۴۸
- مداخله ضعیف شریک یا معاون در وقوع جرم ۱۴۹
- آثار کیفیات مخفف ۱۴۹
- اثر کیفیات مخفف نسبت به مجازات‌ها ۱۵۰
- اثر کیفیات مخفف، نسبت به اقدامات تأمینی ۱۵۲
- (پ) جایگزین‌های حبس ۱۵۳
۱. مجازات‌های جایگزین ۱۵۶
- فلمرو قانونی حبس‌های قابل جایگزین ۱۵۶
- وضعیت مجرم و کیفیت ارتکاب جرم ۱۵۸
- انواع مجازات‌های جایگزین حبس ۱۵۹
- دوره مراقبت ۱۶۰
- خدمات عمومی رایگان ۱۶۱
- جزای نقدی روزانه ۱۶۳
- جزای نقدی ۱۶۳
- محرومیت از حقوق اجتماعی ۱۶۴
- اقامت در منزل ۱۶۵
- نگهداری در پایان هفته ۱۶۵
- آیین صدور حکم مجازات‌های جایگزین حبس ۱۶۶
- (ت) سبب‌های تشدید مجازات ۱۶۸
۱. کیفیات مشدد عینی ۱۶۹

۱۶۹.....	تعدد مجرم با سبق تصمیم.....
۱۶۹.....	عنف و آزار و جرح.....
۱۶۹.....	زمان و مکان.....
۱۷۰.....	به‌کار بردن اسلحه.....
۱۷۰.....	۲. کیفیات مشدد شخصی.....
۱۷۰.....	سمت و مأموریت دولتی.....
۱۷۱.....	مستی.....
۱۷۱.....	کفر.....
۱۷۱.....	احسان.....
۱۷۲.....	گفتار دوم: قواعد نادر به مجازات متعدد.....
۱۷۲.....	الف) تعدد جرم.....
۱۷۳.....	۱. تعدد واقعی.....
۱۷۷.....	۲. تعدد اعتباری.....
۱۸۵.....	۳. مجازات تعدد جرم.....
۱۸۵.....	مجازات تعدد واقعی.....
۱۸۵.....	○ شیوه جمع مجازات‌ها.....
۱۸۶.....	○ شیوه تعیین مجازات اشد.....
۱۸۷.....	○ شیوه افزون بر حداکثر مجازات اشد.....
۱۸۸.....	مجازات تعدد اعتباری.....
۱۹۰.....	تشخیص مجازات اشد.....
۱۹۳.....	جمع تشدید و تخفیف مجازات.....
۱۹۳.....	ب) تکرار جرم.....
۱۹۵.....	۱. شروط تحقق تکرار جرم.....
۱۹۸.....	۲. مجازات تکرار جرم.....
۱۹۹.....	جمع تشدید و تخفیف مجازات.....
۱۹۹.....	تشدید مجازات تکرار جرم در جرایم خاص.....

فصل چهارم: تعویق و سقوط مجازات و زوال محکومیت کیفری

- گفتار نخست: تعویق اجرای مجازات ۲۰۳
- الف) تعویق صدور حکم محکومیت ۲۰۳
۱. مبانی نظری تعویق صدور حکم ۲۰۴
۲. قلمرو اجرای تعویق صدور حکم ۲۰۵
۳. شروط تعویق صدور حکم ۲۰۶
۴. تعویق ساده و تعویق مراقبتی ۲۰۸
۵. آیین سه و تکرار تعویق ۲۱۱
۶. آثار تعویق صدور حکم ۲۱۳
- ب) تعلیق اجرای مجازات ۲۱۳
۱. مبانی تعلیق مجازات ۲۱۴
۲. قلمرو اجرای تعلیق مجازات ۲۱۴
۳. شروط اعطای تعلیق مجازات ۲۱۷
- شروط ماهیتی ۲۱۷
- شروط شکلی ۲۱۹
۴. آثار تعلیق مجازات ۲۲۰
۵. فسخ تعلیق مجازات ۲۲۲
- پ) آزادی مشروط ۲۲۳
۱. مبانی آزادی مشروط ۲۲۴
۲. قلمرو آزادی مشروط ۲۲۵
۳. شروط اعطای آزادی مشروط ۲۲۶
- گذراندن بخشی از مجازات زندان ۲۲۶
- حسن اخلاق و رفتار ۲۲۷
- اطمینان از عدم ارتکاب جرم ۲۲۷

۲۲۸.....	جبران ضرر متضرر از جرم.....
۲۲۸.....	نداشتن سابقه استفاده از آزادی مشروط.....
۲۲۹.....	۴. آیین اعطای آزادی مشروط.....
۲۳۰.....	۵. آثار آزادی مشروط.....
۲۳۱.....	۶. لغو آزادی مشروط.....
۲۳۲.....	گفتار دوم: سقوط مجازات و زوال محکومیت کیفری.....
۲۳۵.....	الف) فوت محکوم علیه.....
۲۳۷.....	ب) گذشت متضرر از جرم.....
۲۳۸.....	۱. تشخیص جرایم قابل گذشت.....
۲۴۰.....	۲. شروط تأثیر گذشت.....
۲۴۰.....	اهلیت.....
۲۴۱.....	منجز بودن گذشت.....
۲۴۱.....	بقاء گذشت.....
۲۴۲.....	۳. آثار گذشت.....
۲۴۲.....	پ) توبه بزهکار.....
۲۴۳.....	۱. قلمرو تأثیر توبه.....
۲۴۵.....	۲. شروط توبه مسقط مجازات.....
۲۴۶.....	۳. آثار توبه.....
۲۴۷.....	ت) مرور زمان.....
۲۴۸.....	۱. مبانی مرور زمان.....
۲۴۹.....	۲. انواع مرور زمان.....
۲۵۱.....	مرور زمان تعقیب و صدور حکم.....
۲۵۲.....	مرور زمان اجرای حکم.....
۲۵۳.....	۳. قطع مرور زمان.....
۲۵۴.....	۴. تعلیق مرور زمان.....
۲۵۵.....	۵. آثار مرور زمان (مجازات).....

۲۵۷.....	ث) نسخ قانون.....
۲۵۹.....	۱. صورت‌های نسخ قانون.....
۲۶۰.....	نسخ صریح.....
۲۶۰.....	نسخ ضمنی.....
۲۶۱.....	۲. آثار نسخ قانون (کیفری).....
۲۶۲.....	ج) بخشودگی یا عفو (خصوصی).....
۲۶۲.....	۱. مبانی عفو خصوصی.....
۲۶۴.....	۲. قلمرو عفو خصوصی.....
۲۶۵.....	۳. شروط عفو خصوصی.....
۲۶۸.....	۴. آیین عفو خصوصی.....
۲۷۰.....	۵. آثار عفو خصوصی.....
۲۷۱.....	چ) عفو عمومی.....
۲۷۳.....	۱. مبانی عفو عمومی.....
۲۷۴.....	۲. شروط عفو عمومی.....
۲۷۶.....	۳. آثار عفو عمومی.....
۲۷۶.....	آثار عفو عمومی پیش از محکومیت قطعی.....
۲۷۷.....	آثار عفو عمومی پس از محکومیت قطعی.....
۲۷۷.....	۴. حدود آثار عفو عمومی.....
۲۷۹.....	کتابنامه.....
۲۷۹.....	الف - فارسی و عربی.....
۲۸۱.....	ب - فرانسوی.....
۲۸۲.....	واژه‌نامه.....
۲۸۳.....	موضوع‌نامه.....